

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет германської філології і перекладу
Кафедра германської і фіно-угорської філології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Вживання артиклю в сучасній німецькій мові
Дисципліна за вибором з другої іноземної мови (німецької)

спеціальність	035 Філологія
спеціалізація	035.041 Германські мови та літератури, переклад включно (перша - англійська)
освітня програма	Англійська мова і друга іноземна мова: усний і письмовий переклад у бізнес-комунікації
рівень вищої освіти	Бакалавр
статус дисципліни	Вибіркова

Форма навчання денна
Навчальний рік 2023– 2024
Семестр IV
Кількість кредитів ЄКТС 3
Мова навчання німецька
Форма підсумкового контролю залік

Розробник: Кондратенко Вікторія Валеріївна, викладач кафедри германської і фіно-угорської філології

Схвалено на засіданні кафедри германської і фіно-угорської філології, протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

доц. Шутова М. О.

Схвалено на засіданні вченої ради факультету германської філології і перекладу, протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

Голова вченої ради
факультету

доц. Гнезділова Я. В.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – надати студентам систематизовані знання з граматики та практики німецької мови як другої іноземної, поглибити навички німецькомовної граматичної та лексичної компетентності в межах тематики курсу для забезпечення їхнього ефективного спілкування в побутовому та професійному середовищах.

Завдання вивчення дисципліни полягає в оволодінні іншомовними професійно-орієнтованими компетентностями в межах тематики курсу.

- мовною (фонетичною, лексичною, граматичною);
- мовленнєвою (читання, говоріння, письмо);
- соціокультурною;
- навчально-стратегічною.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) 3 кредити ЄКТС;

90 год., у тому числі:

семінарські заняття – 0 год.

практичні заняття – 30 год.

самостійна робота – 60 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

Знати:

- лексичний та фразеологічний матеріал з тем курсу;
- граматичні правила та явища, пропонувані для вивчення на 2 курсі, зокрема: підрядні речення; сполучники; вживання часових форм, в тому числі з модальними дієсловами (Perfekt, Präteritum);
- лінгвокраїнознавчу інформацію, зокрема: володіти інформацією про географічне положення, історію, культуру Німеччини та інших німецькомовних країн в межах окреслених тем, навичками міжкультурної комунікації.

Вміти:

- розпізнавати вивчені лексичні одиниці, їх однокореневі форми в усних та письмових текстах з тем, що вивчаються;
- розпізнавати вивчені граматичні форми і структури;
- вживати лексичні одиниці, граматичні форми та структури в усному та писемному мовленні з тем, що вивчаються;
- моделювати мовленнєві ситуації з використанням заданого лексичного та граматичного матеріалу;
- писати твори, особисті листи, повідомлення на форумі, перекази з вивчених тем;
- вміти виправляти власні помилки, допущені в усному та писемному мовленні.

4. Анотація навчальної дисципліни:

Мета курсу: поглиблення граматичної компетентності студентів, які вивчають німецьку мову як другу іноземну, шляхом опанування граматичної категорії означеності-неозначеності в сучасній німецькій мові.

Основний зміст курсу: Цей практичний курс спрямований на вивчення граматичної категорії означеності-неозначеності, а саме вживання в усному і писемному мовленні означеного, неозначеного і нульового артикля. Йдеться про види артикля, функції його вживання у мовленні, а також про вживання альтернативних мовних засобів вираження означеності-неозначеності: присвійні, вказівні і неозначені займенники, числівники, контекстуальні синоніми. Викладання курсу здійснюється з використанням навчальних матеріалів і посібників для тих, хто вивчає німецьку мову як другу іноземну.

5. Компетентності студентів, визначені навчальною дисципліною (освітнім компонентом) «Вживання артиклю в сучасній німецькій мові».

ІНТЕГРАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов у бізнес-комунікації.

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ЗК)

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 15. *Здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності, здійснювати творчий науковий пошук.*

ЗК 16. *Здатність розуміти сутність й соціальну значущість майбутньої професії та прогнозувати перспективи розвитку сфери професійної діяльності.*

СПЕЦІАЛЬНІ (ФАХОВІ) КОМПЕТЕНТНОСТІ (ФК)

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 16. *Здатність до науково-лінгвістичного мислення, розуміти природу лінгвістичних явищ та процесів, вільно орієнтуватися у науковій лінгвістичній інформації та верифікації наукових концепцій, ефективно й компетентно брати участь в різних формах наукової комунікації (конференціях, круглих столах, дискусіях, наукових публікаціях) в галузі філології.*

6. Результати навчання з дисципліни (освітнього компонента) «Вживання артиклю в сучасній німецькій мові».

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		
1. Знати			

1.1 1.2	- розуміти усний дискурс носіїв мови в межах тем програми. - розпізнавати вивчені лексичні одиниці, їх однокореневі форми в усних та письмових текстах з тем, що вивчаються. - розпізнавати вивчені граматичні форми і структури, а саме: граматичні правила та явища, зокрема: підрядні речення; сполучники; вживання часових форм, в тому числі з модальними дієсловами (Perfekt, Präteritum).	практичні заняття самостійна робота	- написання коротких текстів, приватних листів, повідомлень на форумі. - експрес-контроль
2. Уміти			
2.1 2.2	- розуміти основний зміст тексту, читати з повним і глибоким розумінням основної інформації, включаючи розуміння деталей таких текстів: статті, оголошення, доповіді, повідомлення, художні тексти. - прогнозувати, вилучати певну інформацію з підтексту, використовувати вилучену інформацію у подальшому спілкуванні, аналізувати структуру тексту, мову автора, жанрові особливості. - вибирати головні факти, випускаючи другорядні. - виразити ставлення до прочитаного. - аналізувати художній текст, а також статтю з газети/журналу. - писати запрошення, листівки, особисті листи, офіційні листи, неофіційні листи. - укладати нотатки, організовувати текст по параграфах і абзацах, логічно і послідовно	практичні заняття самостійна робота	- практичні завдання - написання коротких текстів, приватних листів, повідомлень на форумі.

	викладати думки, редагувати й виправляти написане, обирати відповідний функціональний стиль письма.		
3. Комунікація			
3.1	- розуміти зі слуху автентичні тексти різних жанрів і видів. - реалізувати комунікацію у письмовій формі у відповідних сферах та ситуаціях спілкування.	практичні заняття самостійна робота	практичні завдання модульна контрольна робота
3.2	- здатність до ефективної роботи в команді, прийняття критики, порад і вказівок.		
4. Автономність і відповідальність			
4.1	- самостійне виконання завдань під мінімальним керівництвом. - відповідальність за результати виконання завдань у навчанні та/або професійній діяльності.	самостійна робота	- написання творів та есе; - модульний контроль; - підсумковий контроль – залік

Матриця відповідності результатів навчання з дисципліни (освітнього компонента) «Вживання артиклью в сучасній німецькій мові» програмним результатам навчання, визначених освітньо-професійною програмою

Результати навчання з дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1
	Програмні результати навчання (назва)						
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	+	+	+	+	+	+	
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел,				+			+

зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати, інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.							
ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.			+				+
ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.							+
ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.			+	+	+	+	+
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	+	+					
ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються) в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.					+		
ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	+	+	+	+			

7. Відповідність програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Вживання артиклю в сучасній німецькій мові».

Матриця відповідності програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Вживання артиклю в сучасній німецькій мові».

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	практичні заняття самостійна робота	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання. Оцінювання роботи студентів в групах.
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та	практичні заняття самостійна робота	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань,

електронних баз, критично аналізувати, інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.		розробка завдань для самостійного опрацювання. Оцінювання роботи студентів в групах.
ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.	практичні заняття самостійна робота	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання. Оцінювання роботи студентів в групах.
ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	практичні заняття самостійна робота	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання. Оцінювання роботи студентів в групах.
ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	практичні заняття самостійна робота	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання. Оцінювання роботи студентів в групах.
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	практичні заняття самостійна робота	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання. Оцінювання роботи студентів в групах.
ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються) в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	практичні заняття самостійна робота	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання. Оцінювання роботи студентів в групах.
ПРН 17. Збирати, аналізувати,	практичні заняття	Експрес-контроль:

систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	самостійна робота	опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання. Оцінювання роботи студентів в групах.

8. Система оцінювання результатів навчання студентів

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

8.1 Форми та критерії оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Групова та індивідуальна робота на практичних заняттях, виконання завдань для самостійної роботи (максимальний бал 50)
2. Виконання модульних контрольних робіт (максимальний бал 50)

- підсумкове оцінювання у формі заліку

- умови допуску до семестрового контролю є:

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж критично-розрахунковий мінімум – 42 бали для отримання допуску обов'язково подати письмові роботи – відпрацювання пропущених практичних занять (завдання до самостійної роботи) з кожної невідпрацьованої теми дисципліни.

8.2 Організація оцінювання:

1. Методи *семестрового* контролю – максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях протягом семестру дорівнює **50**.
Оцінювання здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час практичних занять оцінюється усна відповідь, виконання практичних завдань, презентація проектів для самостійного опрацювання. Застосовуються такі методи контролю:
  - методи усного контролю: індивідуальне опитування за теоретичним матеріалом, підготовлена доповідь, коротке повідомлення;
  - методи письмового контролю: експрес-контроль, тестові завдання.
2. Методи *проміжного* контролю – відбувається в середині навчального семестру на атестації, коли викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки.
3. *Модульна контрольна робота* – максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу дорівнює **50**. МКР виконується й оцінюється після завершення модулю і представляє собою тестові завдання з усього навчального курсу.
4. Методи *підсумкового* контролю – залік, який відбувається в усній формі; максимальний екзаменаційний бал становить **100**.

8.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано	60-100
Не зараховано	0-59

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

Змістовий модуль 1.

- 1.1 Категорія означеності-неозначеності іменника і засоби її вираження.
- 1.2 Співвідношення значення в реченні/тексті і вживання означеного і неозначеного артикля.
- 1.3 Граматична конструкція і вживання означеного і неозначеного артикля.

Змістовий модуль 2.

- 2.1. Позамовна ситуація і вживання означеного і неозначеного артикля.
- 2.2. Вживання означеного і неозначеного артикля з власними назвами.
- 2.3. Граматична конструкція і вживання означеного артикля.

Змістовий модуль 3.

- 3.1 Вживання нульового артикля з загальними назвами.
- 3.2 Вживання нульового артикля з власними назвами.
- 3.3 Вживання нульового артикля з іменниками, що означають речовину і абстрактні поняття.

9.1 Структура навчальної дисципліни

№ п/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин						
		Денна форма				Заочна форма		
		Разом	у тому числі			Разом	у тому числі	
			лекції	семінарські / практичні заняття	самостійна робота		лекції	семінарські / практичні заняття
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Вживання означеного артикля								
1.	Тема 1. Категорія означеності-неозначеності іменника і засоби її вираження.	8		2	6			
2.	Тема 2. Співвідношення значення в реченні/тексті і вживання означеного і неозначеного артикля.	11		4	6			

3.	Тема 3. Грама­тична кон­струкція і вжи­вання озна­чено­го і неоз­на­че­но­го ар­ти­к­ля.	11		4	6				
<i>Змістовий модуль 2. Вживання неозначеного артикля</i>									
1.	Тема 1. По­за­мов­на си­ту­ація і вжи­вання озна­че­но­го і неоз­на­че­но­го ар­ти­к­ля.	8		4	6				
2.	Тема 2. Вжи­вання озна­че­но­го і неоз­на­че­но­го ар­ти­к­ля з влас­ни­ми наз­ва­ми.	11		4	6				
3.	Тема 3. Грама­тична кон­струкція і вжи­вання озна­че­но­го ар­ти­к­ля.	11		4	6				
<i>Змістовий модуль 3. Вживання нульового артикля</i>									
1.	Тема 1. Вжи­вання нульово­го ар­ти­к­ля з за­галь­ни­ми наз­ва­ми.	8		4	6				
2.	Тема 2. Вжи­вання нульово­го ар­ти­к­ля з влас­ни­ми наз­ва­ми.	11		4	7				
3.	Тема 3. Вжи­вання нульово­го ар­ти­к­ля з імен­ни­ка­ми, що озна­чають речовину і аб­страктні поняття.	11		4	7				
Усього годин		90		30	60				

10. Рекомендовані джерела (у тому числі Інтернет ресурси)

Основна (базова):

1. Motive. Kompaktkurs DaF. A2. Kursbuch. Lektion 1-4 / [Krenn W., Puchta H.]. – München: Hueber Verlag GmbH, 2015.
2. Motive. Kompaktkurs DaF. A2. Arbeitsbuch. Lektion 1-4 / [Krenn W., Puchta H.]. – München: Hueber Verlag GmbH, 2015.
3. Motive. Kompaktkurs DaF. A2. Kursbuch. Lektion 5-8 / [Krenn W., Puchta H.]. – München: Hueber Verlag GmbH, 2015.
4. Motive. Kompaktkurs DaF. A2. Arbeitsbuch. Lektion 5-8 / [Krenn W., Puchta H.]. – München: Hueber Verlag GmbH, 2015.
5. Motive. Kompaktkurs DaF. A2. Kursbuch. Lektion 9-12 / [Krenn W., Puchta H.]. – München: Hueber Verlag GmbH, 2015.
6. Motive. Kompaktkurs DaF. A2. Arbeitsbuch. Lektion 9-12 / [Krenn W., Puchta H.]. – München: Hueber Verlag GmbH, 2015.

Додаткова:

1. Євгененко Д.А., Білоус О.М., Кучинський Б.В. «Практична граматики німецької мови»: Вінниця : Нова Книга, 2014. – 575 с.

Інформаційні ресурси

1. Інтернет-сторінки:
<http://www.hueber.de/motive/>
<http://www.hueber.de/deutsch-lernen/>
2. Grammatik interaktiv. - <http://www.poechl-net.at/deutsch/deutschgrammatik.html>